

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 7 (21-30.12.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail: m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do **30 GRUDNIA 2020 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

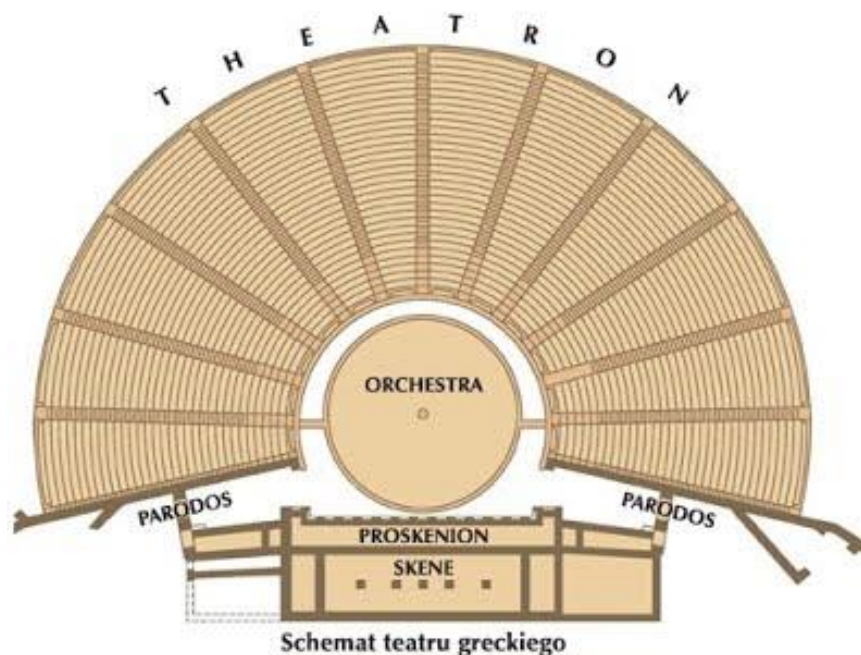
Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 1” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat I: W teatrze starożytnym i współczesnym.

1. Przypomnij sobie informacje o starożytności. Skorzystaj z linków:

- <https://epodreczniki.pl/a/kiedy-i-gdzie-rozpoznal-sie-antykwizm/DqQUgMZD4>
- <https://epodreczniki.pl/a/dziedzictwo-starozynosci/DyFQFTJ4O>
- <https://ciekawostkihistoryczne.pl/category/epoka/starozynosc/>

2. Zapoznaj się z tekstem i infografiką (strony 64-65, podręcznik). Wyszukaj w tekście lub innych źródłach terminów: **theatron**, **orchestra**, **skene**, **proskenion** i ich definicje wpisz do zeszytu.

3. Przeczytaj informacje o teatrze starożytnym. Skorzystaj z linków:

- <https://epodreczniki.pl/a/co-to-jest-teatr/DUpu0Wo59>
- <https://epodreczniki.pl/a/po-co-ludziom-teatr-historia-greckiego-teatru-i-dramatu/D1BT3f5eO>
- <https://epodreczniki.pl/a/historia-teatru-w-starozytnej-grecji-i-rzymie/D2kjiRHxm>

4. Wpisz do zeszytu definicje terminów: **tragedia**, **komedia**.

tragedia – (łac. tragoedia, z gr. tragōdía, od wyrazów tragos „koziół” i ōdē „pieśń”) – obok komedii i dramatu właściwego jeden z trzech podstawowych gatunków dramatu. Tragedia to utwór dramatyczny, w którym ośrodkiem akcji jest nieprzewidywalny i kończący się nieuchronną klęską konflikt wybitnej jednostki z siłami wyższymi – losem, fatum, prawami historii, prawami moralnymi, czy prawami społecznymi.

komedia – (łac. comoedia, z gr. komodia, od wyrazów komos – pochód i ode – pieśń) – jeden z trzech, obok tragedii i dramatu właściwego, gatunków dramatycznych. Komedia cechuje pogodny nastrój, komizm, najczęściej żywa akcja i szczęśliwe dla bohaterów zakończenie. Komedia rozwijała się już w starożytnej Grecji i Rzymie. Przedstawia komicznie sytuacje i wady bohaterów.

5. Zapoznaj się z historią i elementami teatru współczesnego. Skorzystaj z linków:

- <https://epodreczniki.pl/a/wspolczesny-teatr-cz-1/DzoGU7HZO>
- <https://epodreczniki.pl/a/wspolczesny-teatr-cz-1/DzoGU7HZO>

Dziękuję 😊

Wesołych Świąt 😊

Monika Tomporek

W teatrze starożytnym i współczesnym

W starożytnej Grecji ok. VI w. p.n.e. narodził się teatr europejski. Powstał z obrzędów ku czci Dionizosa – boga płodności i wina. Rozpoczynały się one od pochodu, na którego czele szedł mężczyzna przebrany za satyra i wykonujący pieśń pochwalną na cześć bóstwa. Jego słowa komentował chór. Z czasem pieśni przewodnika i chóru przekształciły się w widowisko teatralne. Jakie przedstawienia mogli oglądać starożytni widzowie i jak wyglądały miejsca, w których prezentowano je widzom? A jakie spektakle mogą zobaczyć współcześni odbiorcy i gdzie są one wystawiane?

Tragedia i komedia

W teatrze greckim wykształciły się dwa główne gatunki dramatu – tragedia i komedia. Tragedia zazwyczaj ukazywała człowieka, który musi wybierać między sprzecznymi wartościami i próbuje przeciwstawić się przerastającym go siłom, np. losowi, bogom. Kończyła się klęską bohatera. Ten rodzaj dramatu miał przynosić widzom *katharsis* – oczyszczenie z emocji dzięki śledzeniu nieszczęśliwych losów postaci. Z kolei komedia to utwór o zabawnym charakterze, ukazujący sceny z życia codziennego. Najczęściej miała szczęśliwe zakończenie.

Jak wyglądał starożytny teatr?

Pierwsze przedstawienia odbywały się w miejscach, w których mogli wspólnie się zebrać mieszkańcy miasta, np. na zboczach wzgórz. W późniejszym czasie powstawały tam specjalne budowle, składające się z elementów o ściśle określonych funkcjach.

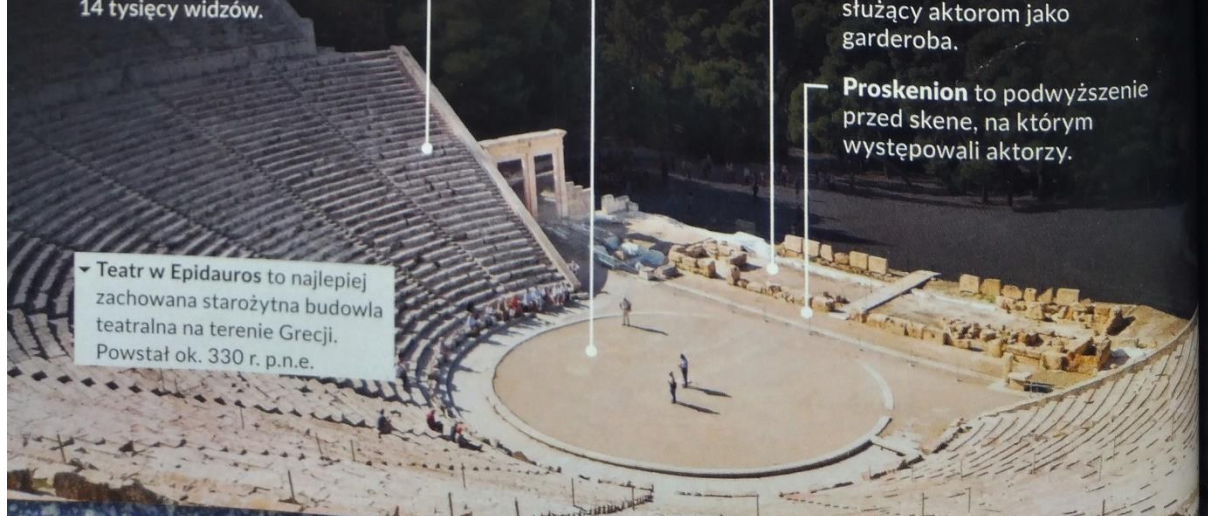
Widownia (**theatron**) znajdowała się na zboczu wzgórza. W teatrze w Epidauros mogła pomieścić 14 tysięcy widzów.

Orchestra była kolistą sceną, na której występował chór.

W miejscu zwanym **skene** znajdował się budynek służący aktorom jako garderoba.

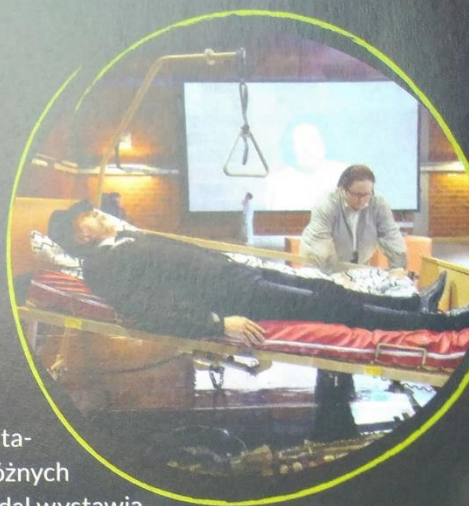
Proskenion to podwyższenie przed skene, na którym występowali aktorzy.

Teatr w Epidauros to najlepiej zachowana starożytna budowla teatralna na terenie Grecji. Powstał ok. 330 r. p.n.e.

Teatr dzisiaj

Teatr współczesny jako dziedzina sztuki nie jest tak jednolity i uporządkowany jak starożytny teatr grecki. Istnieje w nim wiele różnych nurtów i rodzajów przedstawień. Ważniejszą funkcję niż w poprzednich epokach pełni reżyser – jest on autorem inscenizacji, czyli artystycznej interpretacji odgrywanego utworu. Niekiedy twórcy wystawiają teksty w sposób realistyczny, a kiedy indziej stosują eksperymenty, które mogą zaskakiwać, a nawet szokować odbiorcę. Często próbują zaangażować widzów do współtworzenia spektaklu. W przedstawieniach pojawiają się nawiązania do różnych dziedzin sztuki, np. filmu. We współczesnym teatrze nadal wystawia się teksty dawniejsze, także starożytne tragedie i komedie, ale artyści nierzadko je przekształcają, uwspółcześniają, łączą z innymi tekstami.

Jak wyglądają współczesne teatry?

Dzisiejsze budynki teatralne różnią się pod wieloma względami od budowli antycznych. Nadal jednak w przestrzeni widowiskowej korzysta się z rozwiązań wypracowanych w starożytności.

PRACA Z INFOGRAFIKĄ

Scena to podwyższenie, na którym występują aktorzy. Najczęściej oddzielona jest od widowni kurtyną.

Część sceny wysunięta przed kurtynę nazywana jest **proscenium**.

- 1 Kiedy i w jaki sposób ukształtował się starożytny teatr grecki?
- 2 Wymień trzy cechy charakterystyczne współczesnego teatru.
- 3 W czym współczesne budynki teatralne przypominają teatry starożytne?
- 4 W jakich dwóch znaczeniach użyto słowa **teatr** w zamieszczonych tekstach?

W niektórych teatrach poniżej proscenium znajduje się **orkiestron**, czyli miejsce dla orkiestry.

